

VYŠTRÍŽEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník

2 XII 1976

DPB

Při premiéře Roščinova Valentina a Valentiny na počátku letošního roku v Divadle Petra

Bezruč jsme sledovali hru o mladých lidech, kteří hledají místo pro realizaci svých generačních životních ideálů. Nyní máme ve stejném divadle možnost vidět další dílo Michaila Roščina, nazvané **KDE BYDLÍŠ, HOLČIČKO?** I v něm autor pokračuje ve svých sondách do problémů mladého člověka. Ba, tentokrát se odvažuje jít ještě dále a bod, z jehož perspektivy nahlíží na život, nachází v bytosti dětské, v duši dvanáctiletého děvčátka. Je přirozené, že z tohoto zorného úhlu jsou všechny skutečnosti viděny ve velmi neobvyklých rozměrech a v takových proporcích, které kontrasty i rozpory odhalují ve zcela nelitostně nahotě. Sledujeme pásmo scén, v němž dítětem zažitá realita je srovnávána se sférou jeho představ a tužeb. Není to konfliktní drama. Vždyť dítě ani nemůže vést zápas se všemi konvencemi, na něž naráží. Uvědomuje si je pouze, aniž odhaluje jejich souvislosti a intenzivně touží po jejich proměně. Odkrývá však často

až absurdní samoúčelnost těchto konvencí a objevuje i v běžných situacích jejich komické jádro. Roščinovo citlivé pochopení vytváří zde divadelní tvar jakési fantastické novely o dětské duši, v mnohém blízké až podivuhodnému vidění Carrollovy Alenky. Slouží však autorovi ke cti, že v odkrytých rozporech ne-

pojednáním. Dvě chagalovské kompozice na zadním prospektu jsou samy o sobě výmluvné a účinně oživují svět dětských vizí. S čím se však scénograf zcela nevyrovnává, je technická otázka proměn, které se stanou brzy stereotypními, neboť jejich chudá invence se v průběhu představení rychle vyčerpává.

kteřá složitou osnovu hry pevně váže v přehledný myšlenkový celek. Její herecký přínos je zřetelný zvláště v porovnání s rolí jejího kamaráda Geni, u nějž se J. Čapka tentokrát zcela spokojuje s nepřiliš štedrým materiálem svého dramatického partu. Káťa ani Gena nemají však svůj úkol znesnadněn dvojitým žánro-

Kde je domov dětské touhy?

hledá levné kompromisy, a že nekončí ani u falešně sentimentálního soucitu.

Obě skutečnosti, reálná i fantastická, jsou tedy viděny dětskýma očima. Režisér Pavel Palouš po dosti rozvěklé expozici rozehrává obě obrazové paralely ve snaze o jednotný a tvarově vyrovnaný celek. Reálnou skutečnost nechává lehce karikovat, z nadreálných vizí těží nejen jejich poetické jádro, ale i britký satirický osten. Napomáhá mu k tomu citlivá a inteligentně komponovaná hudba J. Pochmona i scéna M. Plítky. Ta především svým malířským

A to pak posiluje dojem rytmické jednotvárnosti ve výstavbě celé inscenace. Přesto se však domníváme, že výtvarník sloužil režisérovi koncepci oddaněji než větší část hereckého obsazení.

Jen Michaela Černá vede nesebnou postavu dvanáctileté holčičky Káti s neutuchající tvůrčí chutí a z fondu zdravé herecké fantazie ji vybavuje živými a přesvědčivými detaily. Její proměny od nadějí ke zklamáním a od znovu obnovené víry v lidi až ke smutku závěrečné rezignace jsou ve výrazě velmi vyrovnané a tvoří jednotnou linii,

vou rovinou, již prochází většina postav ostatních, jejichž stylizace není však ani v jednotlivých polohách dosti jednotná (jinak hraje Š. Ranošová tetu Klánu a jinak B. Meierová Genovu matku). Ve fantazijních scénách chybí pak většině postav více naivní poetičnosti praměnicí z dětského vidění světa. Jejich hra, laděná někdy až k poněkud hrubozrnnému humoru, nedotváří vždy zcela čistě a citlivě kontrarpunktickou výstavbu představení. A to nejen vzhledem k autorské předloze, ale patrně ani vzhledem k režisérovu záměru.

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIZKOVÁ SLUŽBA

Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU
Nová svoboda, Ostrava

Neděle, Praha

17. XI. 1976

Inscenace zasluhující pozornost

Divadlo v Divadle Petra Bezruče

Ať jsou názory a prognózy teoretiků i praktiků jakékoli, jedno je nesporné: televize se sice nestala přímým konkurentem divadla, ale měla by nutit incenátory, aby si znovu položili otázky po specifických možnostech divadla. Divák, jemuž televize umožňuje nahlédnout až v realistické drobnokresbě do nitra lidí žijících v konkrétním prostředí, začíná nutně vidět divadlo očima Taťány z Tolstého románu *Vojna a mír* — jako změt papírových kulis a nalepených vousů. Těžkopádnost některých divadelních tvůrců, jimž chybí fantazie, a kteří s větším či menším úspěchem „věrně“ interpretují svěřené texty, tomuto pohledu napomáhá.

Ale divadlo je přece a především hra, svěbytný svět uvolněné fantazie vyrůstající z reality života a k ní se také, ve velkém významovém oblouku zase vracející.

Výmluvným důkazem právě tohoto pojetí je inscenace Roščinovy hry „Kde bydlíš, holčičko?“ v ostravském Divadle Petra Bezruče: Je to vskutku inscenace, která si zasluhuje pozornost. Režisér P. Palouš s výtvarníkem M. Plítkem a hereckým souborem divadla inscenoval text (poukazující na závažný problém dětské osamocенosti) s velkou dávkou fantazie, prostřednictvím uvolněného herectví. Herectvím, jež je opravdu hrou a ne pseudopsychologickou kopií skutečnosti.

Provází nás světem dvanáctileté dívky, která nemá rodiče a jejíž představy o pochoopení, porozumění, citu a lidském teple se tolik rozcházejí se skutečností. Stačí, aby si malá Káta zakryla oči a jeviště se stává kouzelným světem, ve kterém ožívají věci a promlouvají zvířata, zima nepochopení se mění v teplo sounáležitosti, dětská představa o světě se stává skutečností. A přece tyto proměny, tato na výsost „divadelní řeč“ promlouvá k divákovi. Jazykem blízkým a srozumitelným.

Jevištní metafora není deformací reality, je jejím uměleckým obrazem, je onou skulinou, kterou divák zahlédne ty problémy, kolem nichž často chodí nevěšimavě.

Celá inscenace ukázala ke zdrojům opravdové divadelnosti a odhalila i nové možnosti souboru. Lze si jen přát, aby nebyla jedinou svého druhu, neboť jsme byli jako diváci po dlouhé době svědky, že divadlo nás okouzlo silou imaginace a zavedlo do středu každodenních problémů svou vlastní, neopakovatelnou cestou.

SÁRKA KOŠKOVÁ